

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Animae Illvstres Ivliae Cliviae Montivm Marchiae
Ravenspurgi Morsae Annexarvmqve Provinciarvm E
Monvmentis Calamo R. P. Theodori Rhay. Societatis Iesv
Redivivae**

Rhay, Theodor

Neobvrgi Ad Danvbium, 1663

Febrvarivs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10835

Die I.

IN *Sacrario* NEOBURGENSI, *elevatio Reliquiarum SS. Martyrum* ABUNDANTII, INNOCENTII, GENASII & FELICIS *Pape*; quorum posterior Apostolico zelo æstuans, disciplinam Ecclesiasticam acerrimè propugnavit, Hæreticorum audaciam fregit, Achatium Hæresiarcham à Catholicorum Communione Sedèque Constantinopolitanâ semouit, multisque curis & laboribus pro Ecclesia defunctus, sanctissimam Vitam pari Morte conclusit. In tumulo eius cæci oculos, claudi pedes, miseri passim omnes salutem repererunt. *Ex sacrarij indice, & Martyr. P. Causis.*

II.

Hodie in terris esse desijt WALERANDVS GERHARDI *Comitis Iuliacensis* heres, ex Præposito *Leodiensi, Archiepiscopus Coloniensis* anno à partu Virginis 1334. Eximiâ fuit in cælites religione, & ob raras animi dotes inter æui sui Præsules clarissimus; quem multis, in primis Euangelij disseminandi donis cælum illustrem reddidit, *Ecclesie sue decus, gentis IULIÆ deli-*

um ac

um, ac subditorum amor. judicabat hic Præful Deo & Zelo plenus, plus esse verbi pabulo victuram in perpetuum mentem reficere, quam ventrem morituræ carnis, terreno pane satiare. Magnū & vehementer sitientem salutis animarū animum cælo intulit COLONIÆ, ibidem in summā TRIUM MAGORVM ÆDE sepulchrum inveniens. *Annales Coloniens*

HEISTERBACI in MONTIVM ducatu venerabilis est dies CHRISTIANI Monachi, vitæ integritate, & miraculis multum illustris; qui corporis afflictionibus ac religiosis perfectionibus usque adeo addictus fuit, ut Superis & hominibus charo, ac litanti sæpius B. Magdalena Angelis comitata adstiterit; atque grauissimo demum morbo decumbentem Christus, eiusque Mater admirabilis septem continuis diebus clara in luce spectabiles inviserint; & cum morituro horas precarias decurrere visi sint. Moriturus totâ mente in Deum confixus, in suauissimis consummatæ charitatis affectibus CHRISTO Christianus junctus est, nullo tempore separandus. *Ex loci eius Necrologio & fast. Marian.*

V.

DIVA ADELHEIDIS MEGENGOZI & GERBERGÆ *Illustrium Comitum Filia, Vilica adfluvium Sigam eximie colitur, quæ ibidem magisterium, in devotas Deo Virgines exercuit, Matremque Religiosæ familiæ egit. quod Officium tanto virtutis, charitatisque ardore implevit: ut non harum modò, sed pauperum omnium Mater audiret, quibus tectum, victum nunquam non præbuit, pedes etiam eorum lavans, & ulcera velut gemmas tractare solita: unde tantam sibi in Cælo terræque gloriam conciliavit, vt vel ipsâ tacente, sanctitatem eius virtutes & miracula loquerentur. Ex Appar. Gelen. & P. Canis. Martyr.*

VIII.

WERTHINIA nobilis MARCHIÆ & MONTIBVS interiecta *Abbatia, sub hoc tempus B. TIGRIMI Episcopi Halberstadiensis Ossa è tenebris in lucem, gloriosâ pompâ transtulit. Qui, dū viveret, alios verbis, doctrina alios, alios miraculis, beneficâ alios manu, vitæ exemplo omnes, ad CHRISTVM, eiusque cultum traxit. Et ex his ipsis, Dei unius quærens gloriam*
apud .

apud eundem, & suam nunquam intermorituram reperit. Ex Appar. Gelen. & Werthin. *Annal.*

IX.

AD SVLPIACVM seu *Fussenich* generis nobilitate & virtutum famâ conspicuarum *Virginum Asceterium* conditus & in honore est **ADALRICVS Francisci sanguinis Adolescens**; qui primo ætatis flore, mundo calcato, largâ manu hereditatem suam inter pauperes sparsit. Deinde *Roma limina Apostolorum, & Colonia trium MAGORVM, aliâque loca, Sanguine & miraculis Martyrum* nobilitata religiosè illustravit, multôsque annos *talem se, quales nos omnes sumus, peregrinum FUESSENICHII, gregem pascendo tandem vendidit*, donec aridâ prorsus æstate ignotus *Opilio: & precibus fretus, baculo rudi fontem, armentis, hominibusque è terra Medicum daret.* Et quid mirum, si *terreno Fonte cum alijs Divis Pastor hic potus perennes beatitatis fontes adiecit*, nullâ deinceps *siti cruciandus.* Ex *tabulis Fussenichianis.*

X.

WILHELMVS *Confessor amplissimâ fortunâ PICTONVM Comitum & AQUITANIÆ Ducum*

cum natus GREVENBROCCÆ, seu Comitum in
 PALUDE ad ARNAPHAM, triumphat, qui
 ingluvie, duellis, incestu ac bellis, pro Leone
 Schismatico, contra INNOCENTIVM *legitimum*
Papam gestis omnino infamis, enormia fla-
 gitia pari pœnitentiâ eluere conatus est, *po-*
tenti orationis fulmine S. BERNARDI & CHRIS-
 TI sub PANE *latentis presentia* percussus.
 Ut verò incredibilia Ecclesiæ illata damna
 refarciret, plurima monasteria, templa, cœno-
 bia, pauperumque hospitia instruxit, dilapsa
 reparavit, nominisque sui cognominem Ordi-
 nem reliquit. Neque hîc eius stetit virtus, sed
 altius progressa sapientis Anachoretæ consilio,
 molestâ ære & setis tunicâ Corpus torquebat,
 catenis cingebat, funibus ferro armatis in sese
 ipse sæviit, & eremo se abdidit. Ibi haustâ
 religione, cum ex divina meditatione miro vi-
 sendi CHRISTI *Incunabula & theatrum immorta-*
lium operum incensus desiderio arderet, Hiero-
 solymam supplicabundus petiit, & omnia à
 CHRISTO *Divinitatis, & Humanitatis impressa,*
 quæ reliquit in terris, *vestigia* piè exosculatus.
Rhodijs demum in *Stabulo* vitam pijs doloribus

plenam

plenam posuit. *Felicius utpote, quam in palatijs fecisset. Surius Baronius.*

XII.

IN perillustri S. CORNELII ad *Indam* Abbatia, B. Confessoris BENEDICTI, qui regnante LUDOVICO *pijsimo Imperatore* Abbatis Fastigium septem. & amplius annis tenuit, animi candore, sui submissione & contemptu insignis, integerrimæ probitatis exemplum de quo illud Apostoli jure affirmaris: *Mundum atque ipsum sibi invicem fuisse Crucifixos.* Ex tab. Abbatie & Necrologio.

XIV.

HVIUS Principis, ERARDI *publico bono nati Merita*, ne plus noctis, quam lucis meo è calamo hauriant, ea integra, ex manu & typis conscriptis *monumentis* LEODIENSIS Ecclesia referenda operæ pretium existimavi. ERARDVS à MARCKA, *Filius* ROBERTI *Comitis* à MARCKA, ex *Canonico* D. LAMBERTI *primùm* LEODIENSIS *Episcopus*, tum etiam *CARNOTENSIS*, tum *Archiepiscopus* VALENTINVS, dein *sacra ROMANÆ Ecclesie Cardinalis*, denique *Apostolicæ sedis Legatus à latere.* Principium ad-

D.

ministra-

ministracionis suæ à Deo & Religione ductu-
 rus, in LAURENTIANO primùm Cœnobio, dein-
 de in *Chartusiano* MONTIS DEI propè SEDA-
 NVM ad sacra se comparat opportuno secessu,
 & rerum divinarum commentationibus. tum
confirmatione à Pontifice acceptâ, ad S. *Laurentij*
Sacerdotio initiatur, ac deinde TUNGRIS, *Episcopali*
charactere consecratus, LEODIVM ingreditur solēni-
 ter Sacerdotij primitias Deo offert in æde S. *Lam-*
berti ipso Pentecostes die, spectante multitu-
 dine innumerâ, in qua & Abbates quinque
 supra viginti. *De hoc Prasule*, ut homines tace-
 ant, loquentur opera, tam sacra, quàm pro-
 fana. Inter sacra recenseri possunt, ac debent
 primò *Divi LAMBERTI Martyris sacrum CA-*
PVT, quod sic exornavit. Quo die creatus
 fuit LEODIENSIS *Episcopus*, illi ornando con-
 tulit grave argenti pondus, tum auratam ex
 argento fieri statuam curavit opere elegantif-
 simo, amplitudine plùs quàm humanâ ad um-
 bilicum usque Episcopum illa refert insulâ re-
 dimitum, dexterâ pedum, librum lævâ gestan-
 tem. Pro basi opus est arte rarâ elaboratum in
 modum porticûs, totam molem ambientis, in
 qua minoribus figuris efficta sunt illustriora
invicti

invicti Martyris facinora. Et hoc primum sacrae illius munificentiae monumentum. Alterum est nobilis ex argento theca, mole ac pondere spectabilis, sed factoris arte spectabilior, in quam recondidit *D. Martyris THEODARDI sacrū corpus.* Post hoc etiam molitus est aliud: geminum scilicet aes companum ERARDI monumentum: alterum CHRYSOGONI, quibus nullum in vrbe, aut magnitudine, aut pondere comparandum, tum etiam aræ Principis pallium opere Phrygio, gemmis & vnionibus sanè dives, opus & materiâ & arte nulli secundum: cui accessere ad *Missæ sacrificium* sacrae vestes & capæ duodecim è telâ aureâ, & ipsæ unionibus graves. Eòdem spectat, quod duobus ante obitum annis, *sepulchrum sibi vivens posuerit*, cui nullum fortè in Europa par invenias, opus est ex ære aurato statuis rarâ arte fuis insignis; cui hoc Epitaphium ipse insculpi iussit:

ERARDVS à MARCKA mortem habens
præ oculis VIVUS posuit.

Et hæc fuerunt *sacrae illius* in Posteris beneficentiae monumenta, quibus paria, immo & maiora sunt opera, quæ perfecit & in Vrbe & foris. Foris quidem erecta in sinibus Patriæ munimenta

nimenta, cuiusmodi sunt *Arx Hoiensis, Dionantea, Franchimontana, Stockemensis, Curingana.* In Vrbe autem Palatium ingentis omnino molis, cui erigendo totos 32. años insumpsit, sumptu planè Regio. Nec enim aliud aut poterat, aut volebat qui illi regius erat *animus.* Esse in terris desijt anno M. D. XXXVIII. Kalendas Martias, CORPVS illatum sepulchro, quod sibi *vivens erexerat: COR* autem *HOIAM* in *ade Cruciferorum: EXTA* reliqua in Cœnobium *SEPTEM FONTIVM,* non procul *Bruxellis* delata sunt. *Ex Glori. Leod.*

XV.

IN Castro *VOLMVNDTSTEIN RVRÆ* in *Marchia* imposito, *Beatæ Memoræ venerabilis GERTRVDIS,* quæ inter blandientem mundum & amplissimam fortunam, turbas & temporalium negotia fugiens, umbrâsque devitans sponte reclusa, *Dei causâ,* umbras inhabitavit, solidâ pietate, laborum patientia, mansuetudine, aliarumque *virtutum splendore* ita ex ijs emicans ut gemino in orbe *umbrae* illi amplius non sint formidandæ: *more enim solis, virtus hęc pulchrius nitet, quò diutiùs latet.* *Ex Appar. Gelen.*

XVI.

HEISTERBACI in *Montibus* triumphalis lux
 Beati SIFFRIDI, vaticinijs eximij egregiæ
 pietatis, magnæ virtutis, & probati exempli
 Religiosi. Totus erat in humilitatis charitatisque
 officijs, sociorum obseruantissimus, adeò in
 omni virtute perfectus, ut quam singulatim
 inspiceres, eam eminentissimam judicares. In-
 de ita rapiebat ad se omnium animos, ut aptè
 in eum sacrum illud caderet elogium: *Dile-
 ctus Deo & hominibus, cuius memoria in be-
 nedictione est. Ex tabu Haister. & Appar. Ge-
 len.*

XVII.

SIGENBERGÆ S. BENIGNI Presbyteri & Martyris,
 qui innumera gentilium turbâ ad Christum
 adducta, nervis sub Aureliano Imp. & Terentio
 præfecto dirissimè cæsus, ad trochleas extendi ju-
 betur, & Corpus lanceâ perforari, quibus cruci-
 atibus nobile Martyrium consumavit, *reliquias
 eius S. Anno Archiepiscopus circa annum Chri-
 sti MXXIII. magnâ cleri populique totius fre-
 quentia in Ecclesia Sigebergensi deposuit. Vendi-
 cat, & Elvanga sibi Teste P. Canif. hoc fan-
 ctum*

Etum Benigni pignus quæ lis de Beato *Benigno* facile componetur, si utroque loco, vel ex æquo, vel maiori ex parte Reliquias possideri credamus. *Can. in Martyr. S. Georg. Wicelio in choro S.S.*

XVIII.

H*Eisterbaci* ex humanis abiit venerabilis **C**ÆSAREVS de *Milendunck*, pietate, prudentiâ, doctrinâ, exemplo, submissione mirus; quâ potissimum suadente amplissimam *Prumiensem Præfecturam* abiecit, ut suos inter æquales humilis viveret. Præter mortem & æternitatem, totâ mente Deo fixus nihil in oculis habebat: laboriosæ charitatis religiosus. In *asceterijs virginû, regulari spiritu imbuendis a Deo electus*, erga pauperes erat munificus, cû Deo usque adeo familiaris, ut animam agens, toto corpore humi prostatus, manibus in crucem exporrectis, suavissima inter IESV & MARIE nomina, ditissimam virtutibus *animam Deo Procreatori* redderet. *Ex Heist. Necrolog.*

XXXVIII.

CONRADVS de *Ravenstein*, alijs de *Rin-stein*, Episcopus *Herbipolitanus*, vir eruditione

tione & meritorum gloriâ clarissimus; qui dum, S. IOANNIS *Baptista* exemplo, cognatos *Pothorem de Reinstein, Henricumque à Falckenberg* seu ab *Hondt* sanguine nobiles, sed flagitijs magis illustres, plenâ libertate Christianâ monendo ad saniora itæ morumque sanctiora consilia animaret, *visus est cum Loh* peccatoribus, quasi ludens loqui, quod essent sine timore; uude ab efferatis & Impijs sacrilegâ manu obtruncatur gloriosus Christi Athleta, ipso sanctæ Barbaræ Festo anno MCCCIII doctrinam suam proprio sanguine consignans. Sunt qui Conradum hunc Martyrem habent, quod certis rationibus doceri minimè potest, ideòque hîc non astruo. *Novit Deus cui laboravit & certavit, & qui certantes vincentèsque coronat. Chron. Herbipolen. & Bucelinus.*

XVIII.

RUPERTVS è Ducali MONTIVM sanguine oriundus Pataviensis primùm, dein totius cleri votis Padibornensis electus Episcopus 31. Princeps Pacis, *Iustitiæ Zelo* nulli secundus; Ecclesiæ suæ proventus magnificè auxit, vniversis acceptissimus; cuius in omni fortuna, constans

stans vox: *Mala non obesse, nisi malis; Bona non prodesse nisi bonis.* probè enim tenebat, manum Dei incognitam quidem nobis, nunquam tamen malam (vtpote semper Paternam) esse posse, eundemque felicitati terrenæ amaritudines miscere, ut illa quærat^r felicitas, cuius dulcedo non est fallax, quam in votis habens, ubique Religionis & munificentiaæ suæ monumentis relictis, mortalitatem A. C. 1394. pestiferâ lue exuit, dum munitissimam arcem P^AD^TB^ER^G ab hostibus Ecclesiæ inessam obsidione premeret, & â successore *Ioanne Episcopo ab HOIA*, eius tandem â morte captam. Monumentum & quietem in Ecclesiâ suâ *Patibornæ* reperit.

XX.

Eiusdem meritis (*HOIA*, successore vitâ functo) allectum *Illustrissimum Cathedrale Capitulum*, eius fratrem *GVILIELMUM* 18. annorum *Principem, Antistitem* ordine 33, constituit, contra quem dum *Pontifex Romanus BERTRANDVM* *Canonicum Ravennatem* nominat, dubiâ aliquamdiu possessione *GVILIELMVS* usus, tandem legitimè confirmatus est, quod *Bertrandus* linguæ *Saxonice* ignarus sese subditis obesse

obesse potius, quàm prodesse notans, duobus acceptis equis, Patriam, unde venerat, repetijt. neque ipse *Guilielmus* Episcopatum constanter administravit, coactus, ad familiæ conservationem A. C. M. CCCCV. resignare, ductâ in uxorem *THEODORICI Archiepiscopi Coloniensis nepte Comitissa Techlenburgiensi*; ut jure hunc orbem nihil stabile possidere, sed continuo in orbem fluere affirmâris.

XXI.

DVobus hisce *fratribus Comitibus*, non in indecorè *Comitem & consanguineum ipsorum* adiungimus *THEODORICVM* ex nobilissimis *MÆRSÆ Dynastis, huius Nominis secundum, Episcopum Padibornensem 34. & Administratorem Halberstadiensem*, Principem vetustissimæ familiæ, multo nomine de Patria meritum, maximis animi & corporis talentis præditus, qualem multis seculis *in togâ & sago* illa *Diœcesis* non vidit, ad omnia vigilantē, non ignarū *plus vigilare esse plus vivere*, quâ tamen vigilantissimâ curâ paternâ cavere non potuit, quò minus alia atq; alia *Dei flagella*, populum eius afficerent: tanta enim, præter grassantes continuo morbos, tempe-

E statum

statum vis urbem viciniámque concussit, ut pessum itura omnia viderentur, quam *DEI manum* (utpote prudens & in omnem illius nutum paratus Princeps) patienter sustinuit, gnarus in *prodigiosis casibus & mutationibus*, non esse aliam rationem, quàm summam rationem, scilicet Deum ipsum: ac proinde longè prestantius esse pati acerba, pro, & à Deo, quàm beneficâ eius manu continuo frui. jmo hâc publica calamitate ab eodem ansam sibi ad bene de omnibus merendi amplissimam afferri; quâ etiam suis divite ac profusâ manu (ut verus Patriæ pauperumque Pater) egentibus subvenit, cumulatissimum à Deo præmium accepturus, eâque firmatus spe, anno M. CCCC. LXIII. mortalitatem exiit, & immortalitatem (ut sperare fas est) induit. Habuit hic in Cathedra *Monasteriensi cognominem Successorem Antistitem HENRICVM Comitem de MÆRSA electum A. C. 1415.* de quo cum nihil addant Chronologi, quàm laudatissimum vixisse, in laudibus eius meus quoque jure quiescit calamus.

XXII.

His *Præsulibus PADIBORNENSIBUS* eiusdem *Ecclesiæ Antistes THEODORVS Baro de Reck*

Reck non inconcinne jungi videtur, quem magni Patris BENEDICTI Asceta R. P. F. Gabriel Buzelinus, meritissimo suo de Germania calamo hoc ornat elogio: *Theodorus Adolphus Baro de Reck, in Marchia natus, 44. Padibornensis Episcopus, nobilitate generis, singulari eruditione, Auctoritate & rerum gerendarum dexteritate, & ante omnia, eximiâ variarum virtutum laude celebratissimus vixit.* Postremis suis in Regimine annis, publicis Patriæ supplicationibus energumenorum phanaticorum Patriæ inerrantium copiam, maximo patientiæ, pietatisque documento sustinens, precibus, solidâque pietate fregit, nostro hoc ævo inter Principes vitâ laudabiliter obitâ non infimus Princeps. P. F.

Gabriel Buzelinus.

E 2

Die I.